

Imkeren in Zeeland

Ab Kuypers

Bij imkeren denkt de gemiddelde Nederlander waarschijnlijk niet aan provincie Zeeland. En laten we eerlijk zijn, de meeste nieuwtjes in Bijen komen veelal uit Brabant, Drente, de Veluwe en Flevoland, we kennen het geijkte rijtje. Met vage vermoedens ben ik op zoek gegaan naar het antwoord op mijn vraag hoe anders wellicht het bijhouden voor Zeeuwse imkers is. En zelfs al is er niets 'bijzonders' aan de Zeeuwse imkerij te ontdekken, dan toch maar eens de schijnwerper gericht op dit wat afgelegen gewest.

Groep Zeeland

Bij Zeeland denk ik aan water, Deltawerken, eindeloze stranden, fruitbedrijven en wijde landschappen waaraan machtige paarden hun beste krachten geven; ik zie dijken en bruggen, massatoerisme, veel regen, altijd wind tegen en toch het mildste klimaat van Nederland, een smalle strook vaste wal, verder vooral een verzameling eilanden. Hoe zou men in zo'n gebied imkeren, is er in dit gewest plaats voor imkers?

Hierover en over andere zaken spreek ik met Henk van der Scheer, nu bijna vijf jaar voorzitter van de groep Zeeland van de VBBN.

Henk van der Scheer: 'Of er verschillen zijn in het imkeren ten opzichte van de rest van Nederland vind ik moeilijk te zeggen. Wat wel opvalt is dat de regio Zeeland relatief nogal veel geïsoleerde gebieden omvat, waarin weinig imkers wonen, zo'n 275 leden van de VBBN en dan nog wat niet-georganiseerde bijenhouders.'

Voor de leden van de zes afdelingen die samen de groep Zeeland vormen wordt eenmaal per jaar een activiteit georganiseerd. Tot nu toe is dat een lezing geweest en soms ook een excursie. Het groepsbestuur komt tweemaal per jaar bij elkaar. 'Er is, ondanks dat wij zo verspreid wonen, wel degelijk een band tussen de verschillende afdelingen,' aldus Henk van der Scheer. 'De groepsvergaderingen worden trouw door alle afdelingen bezocht. Op zich bestaat de huidige groepsstructuur met de eigen verantwoordelijkheden nog niet zo lang, zo'n acht jaar. Mijn voorganger, de heer Van Assche, heeft de aanzet gegeven om tot een zekere eenheid onder de Zeeuwse imkers te komen.'

Betrokken

De jaarlijkse bijeenkomsten worden door zo'n zestig imkers bezocht. Deze komen uit de hele regio. Dit jaar hebben we al een lezing gehad, waarbij de heer Kerkvliet over honing vertelde. Dan staat er nog een excursie naar de omgeving van Hulst op het programma. Dit geteld bij de andere activiteiten, die gedurende het jaar door de plaatselijke afdelingen worden georganiseerd, geeft aan dat men ook hier in Zeeland betrokken is bij de vereniging.

'Behalve zulke bijeenkomsten proberen we ook cursussen te organiseren. Zowel voor beginners als voor gevorderden. Dit in samenwerking met het AOC te Goes,' vervolgt Henk van der Scheer. 'De afdeling Hulst in Zeeuws Vlaanderen doet dit vaak samen met Belgische imkers. Daar, en dat is natuurlijk typisch voor een grensgebied, zijn regelmatig contacten tussen Belgen en Nederlanders.'

Klimaat en andere verschillen

Blij dan toch enig verschil te hebben gevonden probeer ik het maar eens met de mogelijke invloed op de bijenhouderij van het iets andere klimaat van Zeeland. Terwijl bij ons, in Lelystad, de wilg nog niet veel verder is dan een langzame groei van de zilvergrijze katjes, staan die hier al volop in bloei. Henk van der Scheer: 'Dat iets mildere klimaat hier merk je vooral in de winter en het voorjaar. Alles komt hier wat eerder tot bloei. Op dit moment vliegen de bijen al geweldig. Daar staat tegenover dat de zomers in het algemeen wat koeler zijn. Dat betekent dus dat onze bijenvolken een vroege en sterke voorjaarsontwikkeling kennen, maar o wee als we een koele zomer krijgen. Dan kunnen wij een honingoverschot wel vergeten. Normaal hebben we niettemin een goede honinggoogst.'

Fruit

Zeeland staat al van vroeger bekend om zijn vele fruitbedrijven. Peren en appels vormen de hoofdmoot. De bakermat van de Zeeuwse imkerij ligt dan ook bij het fruit. Afdelingen van de VBBN bestaan hier al ruim 90 jaar. Nog altijd gaan de meeste imkers daar dan ook naar toe. Maar ook imkers van buiten de provincie weten de weg te vinden naar de Zeeuwse fruittellers. 'Oh ja hoor,' Henk van der Scheer, 'er is plaats genoeg. Wij kunnen zelf niet eens aan de vraag naar bestuivingsvolken voldoen. Het plaatsen door imkers van buiten Zeeland gebeurt via de veiling.'

Fruittelers kunnen daar terecht met hun wensen. Onze eigen imkers maken zelf hun afspraken met de fruittelers.'

Van oudsher was de Zeeuwse imker dan ook vooral een fruitteler, nee zeker geen beroepsimker. Het beeld van de imkerij is wel behoorlijk veranderd. De imkers vindt je nu veel minder onder de fruittelers. Dat komt mede omdat de hele fruitteelt anders is geworden. Van hoogstam- naar laagstam. Terwijl er bijvoorbeeld in de Betuwe en het zuiden van Limburg nog wel wat oude tuinen met hoogstam te vinden zijn, is dat in Zeeland helemaal verdwenen. Het totale areaal is gekrompen, maar desondanks is de produktie gestegen. En deze veranderingen hebben natuurlijk ook hun invloed op de imkerij gehad.'

248 Andere drachten

Voor de verdere dracht is men vooral afhankelijk van de verschillende natuurgebieden en de dracht in stad en dorp. Er komen veel wilgen voor o.a. in het Sloegebied, maar ook langs de wegen. Voor imkers is er bij enkele zaadtelers nog wel wat bestuivingsgeld te verdienen. Het tegenwoordige beheer van de vele dijken die door heel het landschap te vinden zijn leveren steeds meer drachtbloemen. En dan de lucerne, die in Zeeland in ruime mate wordt verbouwd. Henk van der Scheer: 'Het mooie is dat de lucerne hier vaak twee jaar staat. De eerste keer maaien gebeurt meestal tijdens de bloei, vaak komt men echter niet tijdig toe aan de tweede en derde snee, zodat wij van deze bloeiende lucerne kunnen profiteren. Het kan gebeuren dat je in drie weken de honingbakken vol hebt. Al voor de braaklegging werden hier in Zeeland velden met mosterzand en bladrammenas ingezaaid als groenbemester. Theunisbloem wordt nu niet veel meer verbouwd. Dus alles bij elkaar komt men hier niets te kort, al lijkt dat in eerste oogopslag misschien anders. Er wordt dan ook weinig gereisd naar buiten de provincie. Vroeger ging een liefhebber nog wel eens naar het koolzaad. Vooral vanuit Zeeuws Vlaanderen gaat men daarvoor nog wel richting België.'

Twee opvallende zaken

'In Zeeland kennen wij twee opvallende zaken voor de imkerij, die ik graag noemen wil. Ten eerste Imkerij Poppendamme, waar jaarlijks veel toeristen naartoe komen. (zie Bijen 6(6): 179-181 (1997)). De afdeling Walcheren organiseert daar jaarlijks een bijenmarkt, op de vrijdag na hemelvaartsdag. Ten tweede noem ik het Carnicateeltstation 'Krevehille' bij Perkpolder, in feite ontstaan op initiatief van onze Belgische

collega's. Vijf jaar geleden is men daar in een goed geïsoleerd gebied begonnen en het loopt nu geweldig. Het teeltstation waar zowel de teelt als de bevruchting van koninginnen plaats vindt is een vereniging geworden met een eigen bestuur. Het staat dus eigenlijk los van de plaatselijke imkersbond, maar er zijn wel eigen mensen bij betrokken. Men ontwikkelt daar verschillende goede initiatieven. Het is vooral rondom Hulst dat er met Carnica's wordt geïmkerd; in de verdere provincie valt dat tot nu toe wel mee.' Tot slot van ons gesprek een oproep aan imkers en hoofdbestuur van de VBBN. 'Volgend jaar koppelen wij aan de Walcherse bijenmarkt onze regionale viering van 100 jaar VBBN. We willen dan een soort open dag voor de imkerij organiseren en zouden willen voorstellen dat op landelijk niveau te doen. Een landelijke imkersdag, waarop mensen overal in het land kennis kunnen maken met de bijenhouderij. Ik stel me daarbij iets vergelijkbaars voor met wat landbouwers en fruittelers ook jaarlijks doen. Het zou mooi zijn als de gehele imkerij daarop zou inspringen.'

Conclusie

Het is niet helemaal wat ik er van verwacht had, in feite weinig anders dan elders. Zeeland, zo heb ik ondervonden, is net zo'n imkergebied als waar u en ik wonen. Zij het met een eigen gezicht, een eigen historie en eigen mogelijkheden. En die wetenschap levert me dan toch weer een beter inzicht in het totale landschap van de Nederlandse imkerij. 'Het is hier fijn imkeren,' vindt Henk van der Scheer, 'met weinig problemen, wel met veel genoeg. Onze groep bestaat uit actieve verenigingen die op zich wel weer verschillend van elkaar zijn.' En zo verlaat ik na een aantal prettige ontmoetingen, met een beter inzicht in de Zeeuwse imkerij en na een aardig voorstel te hebben gehoord een mistig Zeeland. Een provincie waarvan de wijsheid een soort gezichtsbedrog is, veroorzaakt door de afwisseling van land en brede zeearmen.

bijen

GELEZEN

Hoe krijgen m'n ouders het voor elkaar.
Ik ben geboren op Vrijdag de 13^{de}

Mijn naam is

FLORE BIJTJE HELEEN BERNADETTE

en mijn roepnaam is **BIJTJE**

13-06-1997